

Subiectul spectacolului: Amorul

Pus în scenă de Mona Chirilă, spectacolul *Piațeta* de Carlo Goldoni e decupat în stilul iconoclast și inconfundabil al regizoarei.

Textul e ușor redus și recompus cu inserții din *Commedia dell'Arte* (traduse de Visky Andras), fără a trăda însă spiritul piesei. Pentru că, nu-i așa, comedia goldoniană s-a născut din *Commedia dell'Arte*, iar Goldoni e la fel de maestru în arta improvizației ca și în dezvoltarea caracterelor.

Copertele, rama spectacolului, în imaginea de început (prologul), ca și în cea finală (epilogul) sunt emblematice, prin forță și frumusețe, pentru stilul regizoarei. Te cucerește de la ridicarea cortinei, îți trezește interesul și te poartă încetîșor într-un alt timp, dilatat. O piațetă pustie, pe înserat, mărginită pe trei laturi de porțile caselor construite din șiraguri de mărgele de lemn. E luminată intens de o lună bolnavă. Un tânăr traversează piațeta. Ajuns în centru *e lovit* de lumina lunii. Într-un elocvent joc de pantomimă, în care se repetă un singur cuvânt: *luna*, el își dezvăluie erotismul, după care alunecă în somn. Iată, deci, subiectul piesei: *Amorul*. Rînd pe rînd, personajelor, femei și bărbați, hipnotizați de lună, li se trezesc pornirile erotice. Răsul tîmp, uimit al tinerelor de ceea ce li se întîmplă, ca și stupoarea, curiozitatea iscoditoare și indignarea mai vîrstnicilor la ceea ce văd, li se întîpărește pe chip: Amorul, pe care unii îl descoperă și după care tînjesc și la care alții nu vor să renunțe, la Veneția, în timpul Carnavalului. Trei doamne cu fiicele și fiul lor, un mic comerciant și o tînră își trec timpul cu un joc de noroc, *loto de la venturina*, în piațetă. Din dialogul simplu, superficial și din naturalețea jocului se creionează personajele ușor caricaturale. Cît de mică și de

Scenă din spectacol

simplă ar fi comunitatea, fiecare încearcă să-și impună supremația: tânăra temperamentală și cochetă, fata nubilă cu pretendentul ei imberb, tânăra cu aere de superioritate, văduva egoistă și caraghioasă cu pretențiile ei de a fi tratată de jună etc. Dialogul tensionat se întrerupe la venirea căruței cu comedianți. Pe scena improvizată evoluează măștile *Commediei dell'Arte*, incluzând și câte unul dintre protagoniști (excelentă *Gnese* – M. Kántor Melinda la teatrul de marionete). Intră în joc și un necunoscut: Cavalerul, cel care din umbră va conduce jocul spre deznodământul fericit al piesei. Cavalerul, generos, onorează serbarea Carnavalului invitând pe toți locuitorii piațetei la festivalul organizat în cinstea tinerilor însurăței, Lucietta și Anzoletto, după momentele de înfruntări ilare între mama miresei și viitorul ginere. Se vor logodi și mai tinerii *Gnese* și *Zorzetto*. Cavalerul înfrânge îndărătnicia tutorelui, unchiul Fabrizio și o ia în căsătorie pe frumoasa încrezută Gasparina. Spiritele se încing din nou între cele două bătrâne-mame, după ospăț, donna Catte și donna Pasqua, și antrenează într-o adevărată busculadă pe toți locuitorii piațetei. Pe tăcute, măștile-comedianți, transformă căruța-scenă într-o corabie. *Gnese* observă corabia. Ca la un semn, disputa ia sfârșit și participanții încremenesc uimiți: Cavalerul cu frumoasa Gasparina, într-o splendidă rochie roșie (semn al Amoriei împlinit) urcă pe puntea corăbiei și dispar în lumina crepusculară și nori de fum.

Comedie ușoară și vioaie, spectacolul încântă prin frumusețea vizuală, prin alternanța dintre combinațiile fanteziei (*Commedia dell'Arte*) și lumea reală călăuzită de bun-simț și reacții prompte. Râsul vesel, lipsit de ironie, este stârnit, moment cu moment, de contrastul dintre ceea ce sunt și ceea ce pretind a fi personajele, din succesiunea momentelor alerte, ale întâmplărilor cotidiene, cu cele poetice, ale *Commediei dell'Arte*. Așa cum am mai semnalat și în alte dăți, atunci când distribuția e împlinită, echipa interpreților funcționează cu vervă și precizie impecabilă, fără a umbri însă performanțele individuale. Dintre care remarcăm: personajul misterios, care conduce cu abilitate firul acțiunii, construit cu aplomb de Bogdán Zsolt; travestiul savuros, o reușită compoziție (cu unele momente prea șarjate) a lui Bács Miklos; temperamentul scenic sigur al lui Láczo Iulia; deosebita mobilitate expresivă în joc a Melindei M. Kántor; reușit Salát Lehel în nehotărârile de june un pic trecut; ingenua de caracter egal și cu talent interpretată de Kezdi Imola; travestiul hazliu al lui Dimeny Áron; agilitatea lui Molnár Levente; fanfaronul - Orbán Attila. Nu-i uităm nici pe interpreții-măști: Laczkó Vass Róbert, Sinkó Ferenc, Buzási András, Galló Ernő, Fogarasi Alpár și Vindis Andrea.

Eleganța, plasticitatea, ritmul spectacolului se datorează cvartetului (care nu e la prima întâlnire): Mona Chirilă regizor; T.Th. Ciupe decor, cu un spațiu scenic clar și aerisit construit, elemente de decor minime și foarte sugestive (multifuncționalitatea căruței); costume și concepția măștilor Carmencita Brojboiu, pitorești, în tonuri variate cu pete de culoare și materiale fluide, plăcute ochiului; muzica aleasă cu mare știință de Corina Sârbu, unul dintre atuurile spectacolelor Monei Chirilă. Și ca să nu încheiem fără a găsi „pete în soare”, sau, mai bine zis, în „lună”: repetitivitatea pantomimei din prolog, cu muzica prea intensă, la un moment dat dă senzația de prea mult, de redundant. Dar atât.

Goldoni spunea: „Întrucât comedia a fost întotdeauna înclinația mea, comedia bună trebuie să fie scopul meu”.

Am asistat, așadar, la Teatrul Maghiar din Cluj, la premiera din 28 ianuarie 2005, la o comedie bună.